

KRISLAI

Samas Gompersas. Kas verks? Žemaitiškas abrakas ir menševikiška išmintis

Samas Gompersas mirė. Amerikos kapitalistai neteko to žmogaus, kuris jiems tarnavo ir padarė tai, ko nebūtų padarę šimtai profesionalių streiklausių ir kapitalistinių agitatorių.

Gompersas buvo gabus žmogus — talentingas kalbėtojas ir ytin geras rašytojas. Bet tuos savo gabumus jisai panaudojo ne tam, kad klasinę sąmonę kelti darbininkuose, o dūmti juos. Jeigu ekonominių kovų metu Gompersas metė vieną kitą piktą žodį kapitalistams, tai politinėse darbininkų kovose jis visuomet paturėdavo kapitalistus.

Jungtinių Valstijų politikoje Gompersas elgėsi taip, kaip anas pasakos didvyris, kuris su vėjo malūnais kovojo. Vieną kartą jis bėgdavo pas republikonus, kitą — pas demokratų. Jieškojo jisai „gerų žmonių“, bet niekuomet nerado.

Gompersui delei to skriaudos nebuvo. Nukentėjo ne jis, kaip po asmuo, bet tas judėjimas, kuriam Gompersas vadovavo. Jungtinių Valstijų darbininkai, remdami kapitalistus, skriaudė patys save.

Gompersas mirė. Verks unių biurokratija, verks kapitalistai. Jie neteko žmogaus, kuris buvo taip reikalingas ir taip naudingas jiems. O kaip su darbininkais?

Darbininkams nėra ko verkti. Jie svarbesni reikalai turi. Jiems dar tenka nueiti ilgas erkščėių kelias. Eiti ligi tai vietai, kur baigiasi suklypus gompersizmas ir prasideda disciplinuotas proletarinis sąmoningumas.

Norės ar nenorės, bet tuo keliu jiems teks eiti. Gyvenimo logika yra stipresnė nei to ar kito asmens geri ar blogi norai.

Chicago lietuvų menševikų „papė“ Grigaitis pasauli nesuaprantant kitaip, kaip didelį žemaitišką abraką.

Jeigu nėra abrakos duonos, Grigaitiui nieko nėra. Yra abrakas, Grigaitis sako: Jonas nori valgyt tą abraką ir dėlto jis savo istikimimus užmiršta.

Ak, žinoma, be abrakos nieks negyvena. Duona (o priedais ir mėsa) yra viena tu pasaulv esančių kvailiųbiu. Kuri daei ir menševikiškas galvas susuka.

Atsimenu, 1919 metais „Naujienu“ Bendrovės direktoriai davė Grigaitiui „saktį“. Grigaitis tuomet ėjo savo „profesijos“ ir šeimos reikalų žiūrėti. „Naujienu“ redaktorium paimta Dr. A. Montvidas. Ir kas buvo?

Buvo didelis abrakas duonos „Naujiuose“, ir buvo dar didesnis, dar geresnis žmogus Grigaitis, „savo profesijos“ ir šeimos reikalais besirūpinas, tik žemaitiška abraką jis atidavė Garigaitiui — gerumu.

Grigaitis dabar maumoja žemaitiška abraką ir sako: „Gėnių Dėdė — Stradas nubėgo į „Laisvę“ dėl to, kad jis norėjo valgyti.“

Menševikiškos galvos protauja šitaip: šandie prikimsiu savo pilvą, o ryto šitais reikalais „pinsiuos. Bet ateina rytojus, ir pilvas vėl reikalauja žemaitiško abrakko.

Menševikams todėl nėra kada tais „kitais reikalais“ rūpintis. Jie visuomet savo pilvą reikalauja užimti. Pilvas šaukia „duok abraką“, ir menševikas turi duoti. Kitaip — menševikiška die-ta nukentės.

Chicago lietuvų menševikų „papė“ čia ne išmintis.

Bet jeigu taip, jeigu menševikams nelieka laiko kitais reikalais rūpintis, jeigu pas juos pirmon galvon tik tie jų pilvo reikalai — kuriems galams jie kalba tais klausimais, kurie jiems svetimi?

Ko tokiam Grigaitiui svetimu pilvū rūpintis, jeigu jis dar turi žemaitiška abraką? Tegul maumoja ir žiūri, kad ir rytojūi liktų!

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išleina Kasdien Apart Nedėdienių.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

No. 300 TELEPHONE STAGG 3878 Brooklyn, N. Y., Utarninkas, 16 d. Gruodžio (Dec.), 1924 Pavienio Numerio Kaina 4c. Metai XIV, Dienraščio VI

ŠIAURINĖ MONGOLIJA PRISIDĖJUSI PRIE SOVIETŲ RUSIJOS

Gyventojai Nekenčia Savų Despotų.

Pekinas, Kinija. — Čia gauta nesmagių žinių. Kinija netenka didelio ploto šiaurinės Mongolijos. Tannuola apskritis, kurios rubežiai susisiečia su rubežiais Sovietų Rusijos, atsimeta nuo Kinijos ir de-

das prie Sovietinių Respublikų Sąjungos. Žinia gauta iš Kinų kontroliuojamo Turkestano. Joda dar minima, kad Tannuola apskritis gyventojai jau senai buvo nepatenkinti tvarka Kinijoje, kur kiekvienas generolas yra neribotas viešpats.

Komunistų Kandidatai Surinkę 100,000 Balsų

Fosteris gavo 33,316 balsų.

Chicago. — „Daily Worker“ surinktomis žiniomis, Darbininkų (Komunistų) Partijos kandidatai praetais rinkimais yra gavę nemažiau 100,000 balsų.

Mūsų partijos kandidatas prezidento vietai, d. Fosteris, yra gavęs 33,316 balsų. Tie balsai surinkta sekamose valstijose: Massachusetts, New York, Pennsylvania, New Jersey, Indiana, Illinois, Wisconsin, Minnesota, Iowa, North Dakota, Washington, Montana ir Colorado.

Užmušė d. Sakalauską

Nanticoke, Pa. — Gruodžio 13, apie 12 val. dieną, čia užmušta d. F. Sakalauskas. „Šlopoj“, traukiant į viršų karus, truko virvė ir trys karai didžiausiu smarkumu pasileido žemyn. Drg. Sakalauskas ant vietos krito. Paskui apie porą valandų reikėjo dirbti, kol laivonas išimta iš po karų.

Kartu su Sakalausku dirbo kitas žmogus, S. pagelbinkas. Jis, tačiau, spėjo apsižiūrėti ir pabėgo.

Sakalauskas bus palaidotas šiandie, gruodžio 16, Nanticoke Lietuvių laisv. kapinėse.

Sakalauskas priklausė A. L.D.L.D. 135 ir AD.P.L.S. 18 kuopom. Pastarosios buvo finansų sekretorium.

J. Surdokas.

Serbai Kursta Maištaus Albanijoje

Norį Pasigrobt Albanija.

Londonas. — Albanijos legacija čia yra gavus pranešimų, kad pastarasis sukilimas Albanijoje, tai esąs serbų valdžios darbas. Maištininkai ir susiorganizavę ir apsiginklavę — Serbijos teritorijoje.

Sakoma, kad Serbija (Jugo-Slavija) senai tykanti pasigrobt Albanija. Bet eiti prie to atvirai ji nedrįsta.

PALIUSAVO 19 AIGIP. TIEČIŲ.

Cairo, Aigiptas. — Valdžia paluosavo 19 asmenų, kaltintų dėl nužudymo angli viešpačio Aigipte, Lee Stacko.

23 asmenys dar laikoma kalėjime.

„DUOKIT DARBO AR DUONOS!“

Taip Sako Chicagos Bedarbiai.

Chicago. — Gruodžio 11 ir 14 dienomis čia įvyko du bedarbių mitingai. Mitinguose priimta tam tikrų rezoliucijų apie sunkią padėtį bedarbių ir taip pat reikalaujama, kad valdžia, be jokio atidėliojimo, šitą padėtį lengvintų.

Bedarbių mitingai buvo labai entuziastingi. Rezoliucijas skaitant girdėjosi šauksmų: „duokite darbo ar duonos!“

Specialias bedarbių reikalais rūpintis komitetas sako, kad greitai laiku Chicagos bedarbiai busią organizuoti.

Peru Respublikoj Darbininkų Sukilimas

Meksikos Miestas. — Iš pietinės dalies Peru gauta žinių, kad ten įvyko darbininkų sukilimas prieš parsi-davusią Jungt. Valstijų kapitalistams prezidento Legua valdžią.

Tomis pačiomis žiniomis, sukilimas gali prisidėti apie du mil. organizuotų indiečių darbininkų, kuriems vadovauja komunistai.

Legua valdžios nekenčia dągi pažangesnieji buržuazijos žmonės.

Pinigai, Kurių Nieks Neprisipažįsta

Boston. — Praeitą savaitę vietos policija viename bute padarė kratą. Jieškojo svaiginamųjų gėrimų. Gėrimų ten nerado, bet vienam kampe užtko didelį paketą, kuriame buvo 50 tukstančių dolerių.

Kieno tie pinigai, policija nežino. Buto savininkas sako, kad jis apie tai nieko nežinąs, o pats jų savininkas neatsiliepia.

Spėjama, kad tie pinigai yra vogti.

SUSALO PAŠTININKAS.

Port Williams, Kanada. — New Ontario paštininkas, Steve Demoski, benesiodamas kaimiečiams siuntinius, pasiklydo ir po keturių dienų klaidžiojimo sugriuvo vienam pakely. Vietos gyventojai jį rado kone mirštantį.

Demoskis nuvežta ligoninėn, kur teko nupjaut abi paštininko kojų.

Bulgarija Atsako Mokėt Skolas

Neturinti Pinigų Sofija. — Ministerių kabinetas kaip vienu balsu nutarė nemokėt sąjungininkams tą dalį kontribucijų, kuri jiems antdėta mokėt kartu su Turkija. Bulgarijos valdžia sako, kad ji savų mokesnių turi ir svetimų mokėt negali.

Rusija Davė Amerikiečiams 400,000 Akry Žemės

Maskva. — Amerikiečiams, atvykusiems iš Jungtinių Valstijų ir Kanados, Sovietų valdžia jau yra davus nemažiau kaip 400,000 akry žemės. Žemė duota pavolgy.

Didžiuma tų amerikiečių yra buvusieji ar dar esantys Rusijos piliečiai.

Naujosios amerikiečių kolonijos, labai mažomis išimtimis, yra tikru pavyzdžiu gero ir sekmingo ukininkavimo.

Paskendo 100 Žmonių

Tokio, Japonija. — Tsuraga pakraščiuose paskendus laivas Kwanto su savim jūros dugnan nusinėšė 100 žm. gyvybes. Ant laivo buvo 208 žmonės. 108 išgelbėta, kiti — paskendo.

(Apie paskendimą laivo Kwanto buvo rašyta vakarykščioj „Laitvėj“).

Ryklis Suėdęs Aktorę ir Šuniuką

Tampico, Meksika. — Meksikos įlankoje žvejai pagavo milžinišką ryklį (shark), kurio viduriuose rasta brangių žiedų ir karelių. Radinys sukėlė didelę sensaciją. Imta tyrinėti ir surasta, kad žiedai ir kareliai priklausio paskilbusiai Kubos dainininkei, p. lei Rivas.

Kiek laiko atgal, įvykus vienai nelaimėi, p. lė Rivas, begelbėdama savo šunį, pati pateko į ryklio žiotis — Meksikos įlankoje. Aktorės šuniukas taip pat buvo to paties ryklio suėstas.

Atsako Išvyt Kirilą

Muenchen, Bavarija. — Bavarijos klerikalų ir fašistų valdžia nutarė nekreipt domėsio į reikalavimą komunistų — ištremt iš Bavarijos caristinį avanturininką, „visos Rusijos carą“ Kirilą Valdžia sako, kad jisai yra politinis nusizengėlis, jieškojys prieglaudos Bavarijoj ir kaip toki esą negalima persekioti.

Bavarijoj tas avanturininkas yra įsisteigęs „karališką dvarą“ ir iš čia savo „pavaldiniams“ Rusijoje visokius „ukazus“ davinėja.

Paryžius. — Valdžios rateliuose jaučiama didelio pasipiktinimo Anglija, kam ji pavydinti Francijai gaut geresnes sąlygas mokėjimui savo skolų Amerikai, ne kad gauna Anglija.

LIETUVOS ŽINIOS

Visagalintis viršininkas. Vadokliuose nesena įvyko Valsčiaus Tarybos posėdis, nes pirmo posėdžio nutarimai apskrities viršininko nepatvirtinti. Sako — tai nupelnas kun. Rameikio, nes pastarajam nepatiktė kandidatai į viršaičius ir todėl prašęs leisti perrinkti.

Paštinis knygynas.

„Kultūros“ bendrovė Šiauliuose įsteigė savotišką biblioteką. Iš jos gali paimti knygas skaityti kiekvienas Lietuvos gyventojas, kur jis nebūtų. Biblioteka aptarnauja, prisiusdama knygas paštu. Knygos išduodamos 1 mėnesiui ir už tą imama 10 nuos. knygų vertės. Išduoda knygų kiek nori, žinoma, tik reikia užstatą palikti.

Pramonė kyla.

Meištai (Sakių apskr.) Po karo audros visam mieste ir šiame kaime tebuvo įsisteigę vos po vieną vėjinį malūną, kurie jokiū būdu nespėdavo pagaminti reikalingo kiekio miltų miesto kepejams ir kitiems žmonėms. Daug kas veždavo malti net už 7 kilometrų.

Bet šiemet pradėjo veikti senai ruošiamas ūkininko F. Grūbario motorinis malūnas, kuris per karą buvo sudėgęs. Žmonės senai jau jo laukė, o ypač dabar, kai nėra vėjo. Žmonės važiuodami į turgų atsiveža javus, o grįždami gauna miltus. Atvažiuoja net už trijų mylių, nuo Griškabudžio ir Slavikų. Už centnerio sumalimą reikia mokėti litas, o už piklevojimą 4. Be to, žadama netrukus įsteigti vilnakeršė, aliejinėčia ir milrelis.

„Moterystės Principas.“ Gadunave, netoli Telsių, kun. B. bažnyčioj aiškino „moterystės principus“. Sako, — „nė viena neikit už socialisto“. Tokiu būdu gali daug panelių likti neištekėjusių! Kaip ir kituose bažnytkiemiuose, turime keletą „davatkiškių“ organizacijų (Liet., Kat. Mot. org-ja, šv. Prancišk. Varpelio s-ga, šv. Sakram. d-ja ir kitų). Miega draugijos, snaudžia jų „darbštūs“ vyrai ir sapnuoja jų vaikai. Viskas, lyg komiškam karnaby be šviesos. Yra vieno komplekto pradžios mokykla su apie 80 mok. Įbauginti vaikai nelabai tenori tikėti mokytojams, — sako, „mama kitaip sakė.“

Atnaujins Derybas su Rusija

Tokio, Japonija. — Diplomatinuose rateliuose jau šnekama, kad Japonijos valdžia rengiasi atnaujint derybas su Sovietų Rusija.

Maskvoj dabar vieši specialė Japonijos delegacija, kuriai pavykė su Sovietų valdžia susitarti — derybų atnaujinimo klausimu.

ŠILKO DARBININKŲ STREIKAS PATERSONĖ ATŠAUKTAS

Mūsų Prieš Pastangos Nuėjo Vėjais.

PATERSON. — Gruodžio 12 d., šilko darbininkų unijos mitinge nutarta baigt kovą su samdytojais. Baigt ją trumpam laikui.

Šilko darbininkų streikas tęsėsi lygiai keturis mėnesius: prasidėjo jisai rugpjūčio 12 d. ir baigės — gruodžio 12.

Atšaukdami streiką, darbininkai pasiryžo dar uoliau, dar planingiau prie sekamos savo kovos ruoštis. Nutarta padidint duokles: vietoj 50 centų dabar bus mokama po 1 dol. mėnesiui.

Kadangi ligi šiol A. S. W. unija tik vieną organizatorių reformų, ir čia padaryta teturios. Išrinkta trys organizatoriai: Adolp Lessig, Jenerali ir Cashy. Sekretorium išrinkta S. Pitkevich. Tai liudija, kad organizacija stiprėja.

Po naujų metų, pirmam mitinge, bus iškelta klausimas apie organizavimą darbininkų kituose šilko industrijos centruose. Tuomet

dar du organizatorių teks rinkti.

Mūsų priešų iš „Keleivio“, „Naujienu“, „Dirvos“, „Vienybės“ ir „Tėvynės“ pastarąs šilko darbininkus suprėvokuoti nuėjo vėjais. Mes einam savo keliu toliau, einam visi kartu. Mūsų streikas nesulaužytas, mūsų pasiryžimas vesti kovą su samdytojais nesulaikyta.

J. Griciunas.

„Pavyzdingas Vyras“ — Moteris

Los Angeles. — Čia mirė vienas Paul J. Beach, buvęs viršininkas vienos skerdyklų kompanijos ir biznio vedėjas vienoj geležinkelio kompanijos įstaijoj.

Dabar pasirodė, kad tas „p.“ Beach yra moteris. Apie 24 met. atgal Tennessee valstijoj prauzvo viena mergaitė. Jieškota jos visur, bet nesurasta. „Ponas“ Beach buvo ta mergaitė, kurios jieškojo. Ji, persirengus vyru, savo jieškotojus apgavo ir, paskui, geresniam vėnėjui papūtus, liko „sekmingu biznierium“.

„Ponas“ Beach buvo vedęs. „Jo“ moteris pernai mirė, išgyvenusi su juo keletą metų. Visi sakė, kad „p.“ Beach esąs „pavyzdingas vyras“. Bet kaip apie „jį“ manė „jo“ moteris — nieks nežino ir negali pasakyti.

„Ponas“ Beach buvo vedęs. „Jo“ moteris pernai mirė, išgyvenusi su juo keletą metų. Visi sakė, kad „p.“ Beach esąs „pavyzdingas vyras“. Bet kaip apie „jį“ manė „jo“ moteris — nieks nežino ir negali pasakyti.

Dalyvaus „Trečios Partijos“ Konvencij

Washington. — Socialistų partijos nacionalis komitetas, kuris čia savo posėdžius laikė, kaip vienu balsu nutarė dalyvaut sukūrimė „trečios partijos“. Konvencija tokiai partijai kurti įvyksianti Chicagoje — apie pabaigą vasario mėn.

Geležinkeliečiai griežtai pasisakė, kad „trečiosios partijos“ konvencijoje jie nedalyvausią. La Follette, kurį socialistai rėmė, ligi šiol vis dar nepasisako, ar jis už ar prieš „trečią partiją“.

Mount Vernon, Ill. — Kuningas Hight meilužė Sweetin teisme pasakė, kad dėl nužudymo jos vyro buvo kalta ne ji, bet kunigas.

Augščiau minėtos knygos j i neliko. Atspausdinta jos buo 5,000 egzempliorių. Pagal p. lėitų metų skaičių, buvo manoma, kad užteks, nes apie tiek pat turėjome narių, kuriems knygas reikia duoti, ir apie 1,000 suvirš vedusių moterų, kurioms knygos nėra duodamos. Tačiau, aciu šių metų mūsų Draugijos planingam ir energiskam narių pasidaravimui, skaičius narių paaugo virš 1,000 ir minėtos knygos toli gražu neuztenka.

Mes pasitikim, kad pritrūktimas šios knygos naujų narių blaškima į Draugiją nesulaukys, kadangi naujiems nariams duodame progą pasirinkti iš senesniųjų leidinių už tiek pat vertės knygų, kiek yra verta „Karalius Anglis“ knyga.

Prirašydami naujus narius į Draugija, duokite jiems pilną progą pasirinkti iš senesniųjų leidinių ir siųsdami jų mokesčius Centran, ant mokesčių blankos pažymėkite ties kiekvieno nario vardu kokiu knygu jis nori vietoj „Karalius Anglis“.

I. Bėtis, ALDLD Sekr.

Darbininkai Visų Aa lių. Vienykites! Jūs Nieko Nepralaimėsite Tik Retėžius. o Iaimėsite Pasaulį!

DIDŽIOJO NEW YORKO ŽINIOS

Kovoja Už Didesnį Pelną.

Did. New Yorko gazų kompanija pradėjo kovą už didesnį pelną. Kompanijos knygos rodo, kad ji gauna gryno pelno tik... 6 nuosimti. Tuo tarpu ji būtina nori gauti nemažiau 8 nuosimčio. O kad tiek gavus pelno, reikia gazo vartotojams pakelti mokesči ant 25 nuosimčių. Gazų kompanija jau ir pirmiau buvo pakėlus klausimą apie pakėlimą mokesčio, bet tuomet jai buvo uždrausta imti daugiau, kaip vieną dolerį už 1,000 kubinių pėdų. Kompanija tuomi neužsiganėdino ir šitą uždraudimą apskundė i augščiausi teisma, kuris dabar pripažino, kad uždraudimas esąs nekonstitucijinis. Vadinasi, dabar kompanija jau galės už gazą lupti tiek, kiek tik norės, o jos norams niekad galo nėra.

Reikia pažymėti, kad tik kompanijos knygos rodo, jog ji gauna 6 nuosimčius pelno. Bet kiek ji tikrovėje gauna, tai jau kitas klausimas.

Kas kapitalistams naudinga, tas visuomet būna ir konstitucijinis, o kas jiems nenaudinga, tas ir nekonstitucijinis.

New Yorke Platinasi Tifas.

New Yorke pradėjo platinis liga tifas. Trumpu laiku užregistruota 300 šita liga susirgusių žmonių. Kadangi ji užkrečiama, tai sveikatos departamentas deda pastangų, kad kaip nors suradus šaltinį, kuris šitą ligą teikia. Apart to, sveikatos departamentas rekomenduoja pradėti žmones čiepyti nuo užsikrėtimo tifu.

Blaivieji Rengiasi Prie Ablavų.

Artinantis kalėdoms, New Yorko blaivieji, o jie todėl blaivi, kad daug geria ir niekad nepasigeria, rengiasi prie ablavų. Jie mano daryti ablavas restoranuose ir kitose panašiose istaigose. Manoma, kad del kalėdų tokios istaigos turės ir degtinės.

Laukiama Sniego.

New Yorko oro biuras praneša, kad šiomis dienomis gali būti labai daug sniego. Ar tas pranašavimas išsipildys, greitai pamatysime.

Meninkai, Tėmykite!

Utarinke, 16 d. gruodžio, 8 val. vakare, A. Kasmocio sveatinė, 260 Humboldt st., įvyks Dramos Kuopos susirinkimas, kuriame bus renkama nauja valdyba sekantiems metams, todėl atsilankykite visi.

S. J. Balčunas,
D. KP. Sekretorius.

Sprogo Bomba.

Italais apgyventoje vietoje, name 722 Henry st., Brooklyne, sprogo bomba. Sprogimas buvo taip stiprus, kad net aplinkinių namų išbyrėjo langai. Tame name, kur bomba sprogo, gyvena 18 šeimynų, todėl pasidarė didelis sumišimas, visi gyventojai leidosi bėgti laukan. Ir tik pribuvus policija nuramino gyventojus.

Bomba sprogo sklepe. Su žmonėmis jokių nelaimių neįvyko. Kas bomba padėjo ir kokiais tikslais, policijai dar nepavyko sužinoti.

Atsargiau su Angliniais Pečiais.

Stubose su angliniais pečiais reikia būti atsargiems, nes dažnai įvyksta nelaimių. Jeigu tik neperdegsias anglis pečiuje pasiskubina uždaryti, tai susirenka gazų ir dažnai gyventojai galą gauna. Šiomis dienomis Brooklyne net keli rasti negyvi nuo anglinių gazų.

Einant gulti ir paliekant pečių bedegantį, niekad nereikia kamina visai uždaryti.

Istatymai ir Gyvenimas.

Istatymai draudžia jaunuoliams, nesulaukusiems 16 metų, dirbti bile kokiose dirbtuvėse arba istaigose. Bet gyvenimas daugelį verčia eiti ir nesulaukus šešiolikos metų įieškoti darbo. Tokie jaunuoliai priversti meluoti, kad jie jau daugiau turi negu šešioliką metų.

Tula G. Parrso, 13 metų mergaitė, Brooklyne pradėjo ieškoti darbo. Bet visur jai atsakydavo, kad ji negali darbo gauti, nes jauna. Tuomet mergaitė apsirėngė motinos drabužiais ir išėjo darbo įieškoti. Jai pavyko Berlin'o dirbtuvėje darbu gauti. Bet greitu laiku valdžios inspektoriai susekė, kad turi tik tryliką metų ir todėl patraukė ją teisman.

Jeigu darbininkų gyvenimas būtų nors kiek geresnis, tai tėvai niekad nesiųstų trylikos metų mergaitę dirbtuvėn.

Palengvinimas ant Ellis Islando.

Iki šiol kurie tik atvažiuoda iš užsienio trečia klase, tai

visi eidavo per Ellis Islandą. Tik pirma ir antra klase atvykusius paleidavo stačiai nuo laivo. Dabar jau visi pirmiau gyvenę Amerikoje ir sugrįžę trečia klase atgal Amerikon, kad ir nepiliečiai, nevaromi į Ellis Islandą, bet paleidžiami stačiai nuo laivo.

Munšainierių Skandalas Didėja.

Jersey City munšainierių skandalas, kuriame imaišyta net tuzinas policistų, vis didėja ir didėja. Kas išdrįsta liudyti prieš munšainierius, tai tuojaus gauna grumojenčius laiškus, kad bus gyvastis atimta. Net ir vienas kunigužis gavo laiška, kuriame pasakyta, kad jeigu tik jis nepalies liudijęs prieš munšainierius, tai tuojaus nuvažiuos pas savo tėvą į dangų. Manoma, kad pirmiau net kelios ivykę žmogudystės yra surištos su šituo skandalu.

Būtų Buvę "Senos" Degtinės.

Paprastai, daugelis didžiausių, kad jie gauna senos, geros degtinės, kuri sveikatai nepavojinga. Dabar blaivybes agentam pavyko užklupti 114 Mulbery st. labai daug privirtos degtinės, medinio alkoholio ir kitokių dalykų. Taipgi buvo daugybė ženklelių, kuriuos lipino prie butelių. Ženkleliai atspausdinti 1746 metais ir nurodyta, kad seniausia ir geriausia "Scotch" padirbta Edinburge ir į butelius supilta vasario mėn. 1764 metais.

Tai matote, kokios degtinės randasi ir kaip ji dirbama.

AR JAU TURIT JUOKDARI?

Jeigu ne, tuojau įsigykite. Turėsite daug smagumų ir juoko. "Juokdarys" pralinksmina ir didžiausiam nusiminimė. Kaina tik 80 centų. Kreipkitės šiuo adresu:

"LAISVĖ"

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, N. Y.

LIETUVISKA APTIEKA

Pirkite vaistus ir kitus medikališkus daiktus aptiekioj, kurioj galite susikalbėti lietuviškai.

Kangesser's Pharmacy
9 MAIN ST., Kamp. RIVER ST. PATERSON, N. J.

SUGEDĖ DANTYS—SUIRUS SVEIKATA Išgaminamoje dyka.

Savo darbą garantuojame. Taisome ant išmokečio.

DR. H. & J. ZASULY
Chirurgai-Dentistai
257 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y. (kampus Havemeyer)
Antras ofisas: 182 Flushing Ave.

AUTOMOBILIŲ MOKYKLA

Jeigu jūs norite padaryti lengvesnį ir geresnį pragyvenimą, tai mokinėtis automobilius amato gerą lietuvišką mokytoją, kur po vadovystės instruktorio galios per kelias savaites išmoks gerai važinėti ir pataisyt visokių sistemų automobilius, trokus, taipgi ir Fordą. VAŽIUOTI IŠMOKINAME UŽ \$25.00 ir GAVIMĄ LAISVIŲ GARANTUOJAME

Taipgi sujiekom kiekvienam mokinii vieta, nes mes surišti su employment ofisu ir turim laisvius.

Mūsų adresas:

Automobile School
726 Lexington Ave.
arti 59th St.
New York, N. Y.

Biznieriui, jeigu Norite, Kad Jūsų Biznis Bujotų, tai Garsinkitės "Laisvėj".

Importuoti Kalendoriai-Kalėdinė Dovana

Visiems, kas tik atsilankys pas mus nuo dabar iki Naujų Metų duosime po gražų importuotą kalendorių. Taipgi nepamirškite. Taipgi nepamirškite, kad pirkdami pas mus gražiais čievyrykais avėsitė ir kornų neturėsite.

J. JUSKA,
79 Hudson Ave.,
C. Brooklyn, N. Y.

NAUJAUSIOS MADOS

Planai ir playeriai, Gramafonai ir Vargonėliai. Leidžiame iki žemiausių kainų už cash ir ant lengviausių išmokėjimų.

Taipgi naujausios laidos Lietuviškų Rolių pianam, rekordų del gramafonų ir gaidų.

Antrų rankų pianai nuo \$40, playeriai nuo \$100 ir augščiaus.

Reikalingas pusininkas ir pagelbininkas.

JONAS AMBROZAITIS
500 Grand Street
Brooklyn, N. Y. Tel. Stag 6262 (298-303)

APVARŽALŲ - BANDAŽŲ SPECIALISTAI nuo 1877m.

Apverlimo Pantekos - Driai bei Antropiniai Patroksimais Elektriniai Batarejai - Violetinių Spindulių Mašinos - Kaitinamosios Lempos ir Virpintojai

ADOLPH LEVY COMPANY
990 Broadway
ties Myrtle Ave., Brooklyn, N.Y.
Buffalo, N. Y. - 55 Seneca St.
Izabentosa Vokliškų Britų, Felikų, Zirkulų.

Reikalaukite Paveikluotos Knygutės ir Lapelių UZDYKĄ.

PUIKI DOVA NA KALĖDOMS!

Labai graūs paprotis tarp lietuvių ir kitų civiliztųjų žmonii ant Kalėdų apdovanoti savo brolius arba gimines bei draugus, pasveikint melle, pagarbą ir atminim!

Amerikon, kaip ir geriausias tinkantį dovaną šventėms bakas gerą Cigarą; kad net merginos savo vaikiniui, o moterys savo vyrams duoda dovanas Cigarais; sporti vyras vyrui!

Sienuet, kad patarnaut draugams, pasiryšom mes patarnauti, nes kaip žinoma, Amerikoje lietuviams-mūs cigarai yra geriausi, visai juos myli, nes lauru, gražiai de ga ir puikiai kvėpia; todėl kad padaryti rankomis iš importuoto bei Havanos tabako, išblend.

Mūs cigarai yra po šiais vardais: Vytauto po 15c.; 50 cigarų bakas tik 4 dol. 50c. Vytauto po 20c. vienas; už baką 50 tik 5dol., yra tai labai didelis-ketvirtapūs-puikus cigaras.

Jono-Johno Cigars po 10c.; 50 cigarų (biskų matymis) 3 dol. 50c. už baką. Labai graūs lapelis su aukiniais medaliais.

Taip pat Brolio Petro Cigars su lietuviškais parašais ir tik 3 dol. 50c. (10c. vienas).

Naujų Cigar Manufacturers

251 DIVISION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

VYRIŠKŲ DRAPANŲ KRAUTUVĖ

Užlaikoma drapanas geriausių kompanijų. Skrybelės, kepurės vyrams ir vaikams. Padarau nuo lietaus apsiaustus (rainkotas) vyrams, moterims ir vaikams.

Prašau Tamstą reikale atsilankyti, o būsite pilnai užganėdintas.

S. PAUŽA
131 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

TĖMYK! Del Tavęs Amerikoje ir Lietuvoje

Mes išmokinam, kaip apsieiti su gasinio automobilio; dalinas į tris dalis:

1. Mechanizmas. Kaip nustatyti sulyg planą; kaip surasti supedimus; kaip išardius nustatyti. Tas visas mokinama kiekvieną studentą praktikai po prieštura instruktorio.
2. Elektra ir Magnetizmas. Tai reikalingiausia prie dabartinių automobilių.
3. Vadinėjimas. Kaip pastoti ekspertu kofertu.

Pabaigę mūsų mokyklos kursą, turite pilną progą pasinaudoti vienu iš dviejų smulgių-mechaniko arba koferto. Garantuojame laisvius ir diplomą. Mokiname grynai lietuviškai ir angliškai. Kaina prietarnavim. Mokytojom yra tyms ekspertu L. TIKNUS. Lektijos dienomis ir vakarais. Atsiekite aplirėti mūsų mokyklą. Atliaryta nuo 9 iki 9 val., nedėliomis nuo 1 iki 3. Informaciją pas L. Tiknų.

NEW YORK AUTO SCHOOL
228 Second Ave. Kampas 14th St. New York, N. Y.

JOSEPH VASTUNAS REAL ESTATE CO.

Gerbiame, kurie manote pirkti nuosavybę, tai pirmiausiai atsilankykite pas mane ir persitirinkite kaslink namų gerumo ir mano prielankiu ir teisingu patarnavimu. Jau 7 metai, kaip aš užsiimu namų pardavimu ir pirkimu, ir visi užganėdinti pigumu ir teisingu rasty padarymu. Taipgi parduodu visokius biznius ir farmas.

J. VASTUNAS Real Estate Co., 138 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Telephone Stag 5926

LIETUVISKA BARZDASKUTYKLA

Kerpame plaukus vyrams, moterims ir vaikams, kaip kas nori. Kas norite nešioti gražiai apkirptus plaukus, tai ateikite į mūsų barzdaskutyklą.

L. Paraščakas
50 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. 289-300

PRANESIMAI IS KITUR

MOLINE, ILL. — Tėsybės Myletojų Vyrų ir Moterų draugystė nutarė priimti į draugystę naujus narius už \$1.00 įstojimo ant draugystės metinio susirinkimo, užtaigi vietas lietuvių darbininkai ir darbininkės pasinaudokite šia progą. (297-300)

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo brolio Vinco Kulikauko, kuris atvažiuo iš Lietuvos koki 17 metų tam atgal. Jo paties meldžiui atsilankyti, arba žinančių pranešti, už ką būsiu labai dėkingas. Jonas Kulikaukas
Box 156, Portage, Pa. (297-300)

Pajieškau savo draugo Igmo Saliučio, kuris tulas laikas tam atgal gyvenė East Chicago, Ind. Jo paties meldžiui atsilankyti arba žinančių pranešti, už ką būsiu dėkingas. A. L. Ogert
P. O. Box 49, Lebanon, Pa. (297-300)

Pajieškau savo moters Domicelės Palulienės (po tėvais Gedvilaičiūti), kuri prasiliavo 26 d. lapkričio, šių metų, nusikrausdama mane ir paimdama su savim tris mergaites, didžiausia, Bronce 8 ir pusės metų amžiaus, antra mergaitė Milė 6 metų amžiaus, trečia Elizabeth, 9 mėnesių amžiaus. Moteris yra 29 metų amžiaus, 5 pėdų ir 9 colių augščio, šiuosius ir palgio veido. Plaukai geltoni ir nukirpti, nešioja akinius. Kas sužinos ir pirmas praneš man apie ją, kur ji randasi gaus \$25 atlyginimo.

Petras Palulis
71 McKinnie Ave., McKees Rocks, Pa. (297-300)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA 2 šeimynų mūrinis namas su salūnu. Kas nori, gali pirkti tik salūną. Name yra po 5 kambarius ant abiejų lubų. Yra visi įtaisymai.
402 Hooper St., Kampas So. 1st St. Brooklyn, N. Y. 71-25

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirandavoje 5 kambariai. Kas norėtų, galėtų pasirandavoti 3 ir 2 kambarius atskirai. Kambariai yra elektra apviešti. Atsilankite greitai.
390 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. P.S. Klauskite pas degnitorių ant viršutinių lubų. (297-302)

NEPRALEISKITE PROGOS!

Šinomi pranešu visems savo seniems kostumeriams, kad aš persikėliau iš Grand Street Extension į naują vietą po No. 404 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. Norinti pirkti namą, meldžiui atsilankyti ir persitirinti kas link namų.

J. N. ZAJANKAUSKAS, NOTARY PUBLIC
REAL ESTATE
404 Grand St. Tel. Stag 4773 Brooklyn, N. Y.

Tel. Stag 9565

DR. D. FELDBERG

SURGEON DENTIST
LIETUVISKAS DENTISTAS
472 LORIMER ST.
Kampus Grand St., Brooklyn, N.Y.

Dantis traukiami ir taisomi pagal naujausios metodos. Speciali atyda atkreipiama į nervotus.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakara.

Tel. Greenpoint 5812

DR. A. PETRIKA

Lietuvis Dentistas
229 BEDFORD AVE.
Kampus N. 4th St. BROOKLYN, N. Y.

X-Spindulių Diagnoza
Valandos: Nuo 10 val. ryto iki 12 val. Nuo 2 po pietų iki 8 val. vak.

Telephone Stag 0783.

J. LEVANDASKAS GRABORIUS

107 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Telephone Main 9759

LIETUVIS FOTOGRAFAS

IR MALIORIUS
Nufotografuoja ir numaluoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir kraujavus ir sudaro su amerikoniškais.

Darbą atlieka gerai ir PIGIAI.
Kreipkitės šiuo adresu:
JONAS STOKES
172 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

PROGA DEL VISU

Įsigykite sau namą per mūsų prirodymą; visuomet gausite pigiau, kaip kitur, nepaisant kokio daly miesto, nes mes susiži nome su didžiausiomis korporacijomis. Turime namų pardavimui visose dalyse mieste.

Taipgi mes parduodame ūkius ir lotus, nežėrint kokio valstijoj norūmēt. Sutaisom visokius dokumentus ant namų. Kas perka per mus, užtikrinam Title Guarante. Kompanija kuo teisingiausia. Parduodame visokius biznius visose dalyse mieste. Norinti įsigyti biznį, kreipkitės pas mus.

Darome sutartis del namų statymo ir duodame mortgedzius ant namų su geriausiu patarnavimu. Savo pirkėjam teikiame visokius patarnimus veltui.

A. M. BALCHUNAS

REALTY COMPANY & NOARY PUBLIC
MAIN OFFICE
465 LORIMTR STREET
Telephone Stag 6533 - MAIN OFFICE Telephone Stag 6534

Branch Office: 131 GRAND STREET
Ofiso valandos: nuo 8:30 ryte iki vėlai vak. Tel. Greenpoint 6611

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

Turiu 14 metų praktikos pardavime nuosavybų, nes esu pardaves už kelis milijonus vertės. Gabiausia lietuvis agentas Brooklyne, esu išlaikęs 3 egzemenus. Per mokslą, gabumą įgijau biznį.

Kas pas mus ateina, gauna tai, ko nori, pirkti, budavoti arba paskola. Visus arpdarnam teisingai. Turim ant pardavimo keturiuose ofisuose apie 5 tūkstančius namų: Brooklyne, Bushwick Section, Greenpoint, Masspeth, Flatbush, Canarsie, Arlington Section, Cypress Hill, East New York, Woodhaven, Richmond Hill, Ozon Park, Jamaica, Halles, Queens ir Floral Park.

Taipgi turime ant pardavimo visokių farmų. Parduodame namus su mažu įnešimu, mokant \$200.00. Randavojame namus, krautuves, dirbtuves, kambarius ir t.t.

Padarome Real Estate dokumentus su palidijimu Notary Public. Įstairiname nuo ugnies ir gyvasties. Skoliname pinigus ant 1-2 mortgidių.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

OFISAI:

499 Grand St., Cor. Union Ave., Brooklyn, N. Y. Telephone Stag 3929
420 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
20 Oceanview Ave., Jamaica, L. I. Telephone Jamaica 3187-W
468 Fulton St., Cor. 168 St., Jamaica, L. I. Tel. Jamaica 7304

Merginos — Jūsų Rupešciai Užsibaigė!

Duro laikai, kuomet niekas netinojo kas yra plekšanos ir kaip nuo jų atsikratyti, šiandien yra visiškai paprasu dalyku užtikyti savo plaukus ir galvos odą švarioje ir sveikatoje.

Ruffles

Šiepat galva kas vakaras emant gulti per savaitę ar delimti dieny, sumalkina plekšanas ir paragina juos plaukų augimui. Po to naudokite Ruffles tik retkarčiais, nes retkarčiais ir daugiau nerūstėte jokių nesmagumų su plekšanomis.

Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prietaisime stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Ar žinot, Kur Galima Gardžiausiai Pavalgyt Brooklyne?

Nagi Lietuviškaj Valgykloj

LORIMER RESTAURANT

417 LORIMER ST. BROOKLYN, N. Y. "LAISVES" NAME

Kas pavaižo pas mus syki, pasilieka mūsų kostumeris ant visados.

A. VELICKA ir J. SUTKUS Savininkai.

Brooklyn LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA.
Salės dėl Balių, Koncertų, Bunkletų, Ventuvių, Susirinkimų ir t.t. Puikus stiečius su naujiniais įtaisymais. Keturiol bolų alieja.

KAINOS PRIETNAMOS.

949-959 Willoughby Av. Tel. 3842 Stag.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS Gydo, Reumatizma, Ranku, Kojų, Nugaros skaudėjima, Salti, Ranku, Kojų, triptima, Duzuli, Galvos skaudėjima, ir teip visokius skaudėjimus (tik ne vėsus).

Tukstantai žmonių yra išgydyti o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta, kiek ji pati sveria, nes lig nusiūdo gyjimas.

Kaina 75 centai, \$1.50 ir \$3.00, ir 10 centu extra už perdutisima.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
610 MAIN ST., BOX 382
HARTFORD, CONN. U. S. A.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Kaina Suvienijotose Valstijose ir Kanadoj—metam \$6.00; pusei metų \$3.00; trims mėnesiams—\$1.50. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei metų—\$4.00; Brooklyne per paštą siunčiant metams \$8.00; pusei metų—\$4.00.

SAMUELIUS GOMPERŠAS

Mirtyje Samuel Gomperso užgeso skaisčioji žvaigždė Amerikos darbo unijų biurokratijos. Per suvirš keturias dešimtis metų jisai buvo prezidentu ir negincijamu vadu Amerikos Darbo Federacijos. Jisai turėjo didelę šaika savo draugų, kurie prieš jį ant kelių šliaužiojo ir ištikimai padėjo jam vedžioti už nosies šitą didžiulę darbininkų organizaciją. Pasilikusieji jo draugai, be abejonės, seks savo vado pėdomis ir da ilgai mūsų darbo unijos negalės pasiluosuoti nuo nelemtos gomperšinės politikos.

Prie Gomperso karšto gailias ašaras lieja unijų biurokratai ir kapitalistai. Nes, kaip plutokratas nabašninkas Belmont kadaise išsireiškė, Gomperso visa siela buvo įdėta į tą darbą, kaip sutaikyti darbą su kapitalu—darbininkus su darbdaviais. Ištikrųjų tai ir buvo augščiausias Gomperso gyvenimo tikslas. Tai buvo pradžia ir pabaiga jo politikos, tai išeities punktas kiekvieno jo pasijudinimo.

Susipratę darbininkai Gompersą mini tikrai kaip mirtiną priešą revoliucinio judėjimo. Kovoje prieš komunistus jisai pralenkė net pačius buržuazijos vadus. Jis ne tik keikė ir šmeižė komunistus, bet terorą vartojo prieš juos Amerikos Darbo Federacijoje. Jis pagelbėjo suorganizuoti ir buvo vienas vyriausių vadų "National Civic Federation", kurios vienatinis tikslas, tai kad visais būdais kovoti prieš revoliucinį proletariato judėjimą Amerikoje.

Imperialistinio karo metu Gompersas ranka ransonėjo su pasaulio plėšikais. Pradžioj karo jis da kalbėjo apie reikalingumą taikos, bet kaip greitai Wall Streetas atumė Jungtines Valstijas į tą baisų pragarą, taip greitai Gompersas virto neperkalbamu šalininku karo. Jisai padarė sutartį su tuolaikiniu prezidentu Wilsonu, jog jo vadovaujama A.D.F. per visą karą neves jokio streiko. O jeigu kai kur darbininkai išeitų į kovą su darbdaviais prieš vadą valią, tai Gompersas padės valdžiai numalšinti juos. Ne vieną streiką taip sutriuškino suvienytos spėkos Gomperso, valdžios ir darbdavių.

Gompersas buvo nepermaldaujamas priešas Sovietų Rusijos. Jeigu kituose savo politikos žygiuose jisai parodė nepaprastos drąsos, tai šioj srityje galima vadinti labai dideliu bailiu. Jeigu tik, girdi, Ameriką pripažins Rusiją, tai sovietinė propaganda užplūs visą kraštą ir ir visus mus paskandins neperplaukiamoje juroje bolševizmo! Rusijos liaudis ilgai atmins Gompersą, kaip savo didelį priešą ir judosios kontr-revoliucijos šalininką.

Nabašninkas Gompersas labai bijojo augštesnės vienybės darbo unijų judėjime. Amatinis unijizmas tai buvo jo ideališka organizacijos forma. Nes, mat, juo labiau pasidalinę eiliniai nariai, tuo daugiau viršininkų ir viršininkėlių ir tuo lengviau palaikyti savo diktatūrą ant jų. Juk ne kuom kitu, kaip tik diktatorium A. D. F. Gompersas ir buvo. Ir su kokių didelių savo senų pasiutimu jisai kovojo prieš darbo unijų amalgamacijos idėją! Vaje, jam atrodė, kad suvienijimas amatinė unijų ir pramonines unijas padarytų galą visai Amerikai!

Ilgai nepamirš Gomperso ir plieno vergai, kuriuos jisai taip skaudžiai suvylė 1919 m. Dabar jau galutinai paaiškėjo, jog plieno darbininkų streikas būtų buvęs bent dalinai laimėtas, jeigu Gomperso šaika nebūtų sabotažavus jo.

O, beje, Gompersas kartais mokėdavo aštriai pabaršk darbdavius. Sykliais jisai jiems net pagrūmavo. Bet visa tai buvo dalimi jo to didžiojo lošio, butent, kad pasilaikyti galioje ir užtikrinti vienybę tarp jo vadovaujimų unijistų ir darbdavių. Prieš pat atsigulimą ant lentos, pavyzdžiui, jisai smarkiai barė darbdavius, kam jie stengiasi nukopoti darbininkams algas. Jisai net sakė, kad pastarieji neturi pasiduoti tiems naujiems užpuolimams. O bet faktas pasilieka faktui, kad Gompersas, kaip koks klemsas, tylėjo, kada darbdaviai per pasukutinį du metų tas vergų algas nesvietiškai nukapėjo.

Gomperso vadovystė nuganė Amerikos darbo unijas. A. D. F. šiandien paslika ir bejėgė rimtai atsilaikyti prieš buržuaziją. Jos narių skaičius per pastaruosius kelius metus nupuolė nemažiau kaip dviem milijonais. Net ir perėjais metais, kada buvo galima unijas sustiprinti, Federacija neteko 50,000 narių.

A. B.

APŽVALGA

RUSIJOS ŽEMĖS ŪKIO KLIMAS.

Imperialistinis ir civilis karas labai nualino Rusijos žemės ūkį. O didysai 1921 m. badas da vėl prisidėjo prie jo sunaikinimo. Atsižvelgiant į tai, kad Rusija pamatiniai yra žemės ūkio šalis, tai puolimas žemyn arba kilimas augštin šioj srityj labai daug reiškia. Iš drg. Rykovo prakalbos, pasakytos darbo unijų kongrese, mes pastebime, kad nežūrint visų keblumų, Rusijos žemės ūkis palengva, bet nuolatos kyla.

Dirbamos žemės plotas per paskutiniu du metu padididino 30 nuos. Dabar dirbamos žemės plotas lyginasi 88 nuos. prieškarinį plotą. O šiemetinių žiemkėčių plotas didesnis už pernykštį nuo 5 iki 10 nuos. Vadinasi, su 1925 m. dirbamos žemės plotas beveik pasivys prieškarinį stovį.

Labai daug žemės ūkis kenčia nuo stokos gyvulių. Ypatingai arklų skaičius po karo pasirodė sumažėjęs. Tačiau ir šičia padaryta ne mažas progresas. Per paskutiniu du metu arklų skaičius paauogo ant 10 nuos. amčių, galvijų — 32 nuos., avių skaičius pasivijo prieškarinį laikotarpį, o kitų gyvulių, kiaulių ir tt, skaičius nuo 1922 m. pakilo ant 200 nuosimčių.

VAIKŲ MOKYKLĖLĖS.

Jau keli metai Brooklyne gyvuoja vaikų mokyklėlės "Ateities Ziedas". Ją suorganizavo sąmoningi darbininkai ir darbininkės.

Panašių mokyklėlių yra ir įvairiose kitose lietuvių kolonijose.

Darbičiai, ALMPS. ir ALDL. kuopos supranta, kaip svarbu palavint vaikūčius darbinikiškąj dvasioj.

Mažučiu protas greičiau pasiduoda gerai ar blogai intakai, negu protas suaugusių. Į vaikūčių jausmus taip pat lengviau yra veikti. Kas įstingia į vaiko galvą bei širdį, tas dažniausiai ten pasilieka ir per visą gyvenimą. Todel buržuazija per savo bažnyčias ir mokyklas stengiasi kaip galint anksčiau užvaldyti vaikų protą ir jausmus, kad paskui jie taip protautų, jaustų ir darytų, kaip naudinga viešpataujanti klasei — išnaudotojams.

Kad įiepyt vaikus nuo buržuazijos ir bažnyčios raupų, susipratę darbininkai ir steigia jiems darbinikiškas mokyklėles. Tik dejas, pas mus dar permažai tėra tokių mokyklėlių bei vaikų draugijėlių. Bet kiek yra, jau ir tos pačios ardo nervus tautiškiem ir klerikalikiem buržuželiem. Taip antai, "Vienybė" niurna, būk mūsikiškas mokyklėlėse vaikūčiai mokinami būti tik "Laisvės" ir "Vilnies" "agentais". Jina agituoja už kūrimą grynai tautišku mokyklėlių, prieš darbinikiškąs. "Vienybės" idealas — tokios mokyklėlės, kurios perėtų fašistukus.

Šiuo laiku Brooklyne steigiamas nauja mokyklėlė prie SLA. 83 kuopos. Tai daugiausia vienybičių suformavimas. Visa mokyklėlės

programa dar nežinoma. Tačiau išanksto galima pasakyti, jog bendro pralavinimo ta mokyklėlė vaikūčiam neduos daugiau, kaip "Ateities Ziedas".

"Ateities Ziedo" mokyklėlėj mokinama lietuviškai skaityti, rašyti, išdėstoma lietuvių kalbos gramatika; palaikoma vaikų chorelis, kuriame beveik visi vaikūčiai mokinami dainuoti tinkamas dainas; teisingai aiškinama svarbiausi įvykiai iš Amerikos istorijos; na, ir truputis laiko pašvenčiama klausimam, kurie paliečia tu vaikų tėvus, kaipo darbininkus, ir pačius mokinius, kaipo darbininkų sinus ir dukteris. Tais klausimais vaikūčiai turi diskusijų ir šiada-tada prakalbėlių, kurias patys sako.

Kai del "Ateities Ziedo" tvarkos, tai vaikūčiai turi plačią autonomiją: laiko reguliarius susirinkimus, susvarsto organizacijėles reikalus, išsirenka savo komitetą ir tt.

Kiek mum žinoma, panašiai dedasi ir kitose mūsikiškėse vaikų mokyklėlėse. Apie jų programą reikėtų pasakyti: klasiniai-darbinikiškios apšvietos duodama ne per daug, bet permažai. Bet, kaip jau minėjome, ir ta mažutė doza skiepijamo vaikai klasinio susipratimo gązdina tautinius politikierius. Reiškia, mokyklėlės nėra bergėdžias dalykas, žiūrint akimis sąmoningo darbininko.

Paziūrėsimė, kaip veiks SLA. 83 kuopos mokyklėlė. Didelė kuopos didžiuma susidaro iš darbininkų; jų tarpe yra daugelis klasiniai susipratusių. Todel 83 kuopos nariai darbininkai turėtų tūmyti, kad jų mokyklėlėj nebūtų sėjama priešinga darbininkų reikalam, buržuazinė sėkla; kad vaikų smegenys ir jausmai nebūtų svaiginami fašistiniais nuodais vienybiņu "open-shoperių".

KLASTUOJA SOVIETŲ LAIKRAŠČIUS

"Socialistų" klastom prieš Sovietų valdžią nėra nei galo nei krašto. Kad jie savo gazetose už gryną pinigą paduoda melus, kuriuos baltagvardiečiai fabrikuoja Rygoj, Revelyj, Helsingforse ir kitur, tai jau paprastas dalykas. Bet paskutiniaisiais laikais jie pradėjo eiti dar toliau: paskelbia kokį prasimanymą prieš Sovietus ir dar sako, būk tai faktas, paimtas iš pačių Sovietinių laikraščių! Pav., "Naujienu" num. 292 išspausdinta šitokia pasaka, būk Sovietų valdžiai paskyrusi 100 milijonų dolerių del komunistinės propagandos visame pasaulyje. Ir tokią "žinią" būk paskelbęs "pats bolševikų finansų komisaras Sokolnikovas savo organe "Ekonomičeskaja Zizn".

Sovietų ūkio laikraštijje "Ekonomičeskaja Zizn", suprantama, nieko panašaus nėra. Ta "žinia"—tai ne tik negudrus kontr-revoliucionių išmistas, bet ir nacionališka klasta.

DARBININKŲ SVEIKATA

Dr. J. J. KASKIAUČIUS

NUOVARGIS IR POILSIS. (Tęsa)

Kai del vaistų miegui, tai nēr ko nei patarti, nebent tik gydytojas asmeniškai ką paskiria trumpam laikui. Net tokie vaistai, kaip bromo druskos, bromidai, be reikalo vartoti netinka. O ką jau sakyti apie smarkesnius miegamus vaistus? Yra pavojaus taip prie jų prisipratinti, kad paskui ir atprasti sunku esti.

Augščiau tilpo keletas pastabų apie neurasteniją, kuri reikalauja gero poilsio. Gero poilsio reikalauja ir isterija. Isterija yra gal keblesnė liga ir nesiduoda taip lengvai gydytis. Čia irgi pačiam pamate yra keblumų su akliosiomis liaukomis. Akliosios liaukos būna nusilpę, ypač ovarai (dėtytys) pas moteris ir inkstukai pas vyrus. Isterijoj irgi dau reikia gero poilsio, gero maisto, maudynių, masažų. Labai daug pagelbsti akliųjų liaukų preparatai, ypač ovarų ištraukos (ekstraktai), kartais draug su kitų liaukų sujungimais.

Protinis nusistatymas žymios rolės isterijoj lošia. Todel įkvėpimas naujų minčių, perkalbėjimas, pertikrinimas, stipresnio proto įtaka ir besvyruojantj ligonio protą — daug pagelbsti šiam nervų sukrypime. Čia nekurie tikybiniai kultai įstengia savotiško tikėjimo įkvėpti svirduliuojančią ligonio dvasią, sugebi perkęsti liguistą nusistatymą šviesesniu, skaidresniu, viltingu nusistatymu, nuotaiką, upą pataiso. Suprantama, taip vadinama "Christian science" jokio patento čionai negi turi, nors ir pretenduoja (tvirtina), kad daug pagydytų atsitinkant tarp įsitikėjusių. Įsitikėjimas bile kuo ir bile kada labai daug reiškia. Kas tik įstengia didesnio, nepaprasto įspūdžio į ligonio jausmus ir protą padaryti, vaidina žymų vaidmenį jo negalumų, ypač nervingų negalumų gydyme. Koks nors naujas vaistas, "naujas išradimas", nauja, nepaprasta gydymo metoda, įspūdingi aparatai, ypatingos kokios

sanatorijos, kurortai, gal kur toli, — visa tai daro nemažą įspūdžio į ligonio smegeninę ir sugebi įkvėpti jam naujos vilties, įsitikėjimo ir tuo būdu nervų ligas pataisyti.

Apart visokių neurastenikų, isterikų ir kitaip nerviškai sukrypusių, poilsis labai reikalingas da ir kitaip apsilpusiems ligoniams. Kiemo širdis silpnoka, kad ir nėra jokios organinės ydos, bet tik taip, sau, daugiausia delei nervingų įtakų ligoniui pasirodo, kad va širdis silpnai muša arba gal persmarkiai plaka, — bus ne pro šalį ilgėliau pasilsėti. Nors širdis ir visai būtų sveika, tačiau nervams toks pasilsis bus geras daiktas. Ir nereikia manyt, kad del menko širdies neregulingu arba keistoko mušimo turi būtinai kas nors pavojingo atsitikti. Visų dažniausia yra tai tiktai ženklas nervų nusilpimo. Širdis itin dažnai nuo nervų įtemėjimo ar smarkesnio sujudimo kiek kitoniškiau ima veikti. Bet tai dar nėra ženklas, kad tai jau ten širdies ligos esama.

Antra vertus, žmogus gali turėti ir ką nors negerai su širdžia ir to ilgokai neatjausti, kolei ima darytis žymiau blogiau. Todel laikotarpiais gerai yra pasiteirauti su gydytoju, duotis išegzaminuoti, kad perspėjus kokį pavojų, kad persitikrinus, ar visa kas tebėra tvarkoje.

Reikia taipgi gerai atsiminti ir tai, kad ir smegenys, kaip ir bile kokias kitas kalavalo, kad nustotų rūkęs. Vo organas, gali pavargti. Ir, jeigu žmogus kartais ima keistokai, nepaprastai elgtis, jei jo atmintis lyg atbukusi, tai da nereiškia, kad jis jau kokio paimimo įgauna. Visa, ko toksai ligonis reikalauja, tai yra geras poilsis.

Gal kiekvienam pačiam ant savęs nekartą teko patirti, kad protas nevienodai darbuojasi. Kartais visa kas slidžiai slenka, gerai sekasi, mintys tvarkingai risidimas", nauja, nepaprasta gydymo metoda, įspūdingi aparatai, ypatingos kokios

JUKAI NE JUOKA

Raso Krienas.

Sulinio kasėjai.

Zemaitis kasė šulinį, o džūkias viedru laukan vindavo prikasmazemes.

Tuo pačiu vindu džūkias, pradendant darbą, nuleisdavo žemaitį į šulinį.

Džūkias perdaug smarkiai pelėdavo vindą žemyn. Zemaitis persigando:

—Sustuok, sustuok, del dievo meilės, ar pasiuata?! O kad netai aš nupjaušiu vindo virvę!

Toks kriaučius, koks ir peinteris.

PEINTERIS: Tu man taip pasiuvai kelines, kad beinaf namo visos siūlės iširo. Geru dar, kad turėjau čielas apatines.

KRAUCIUS: O tu man stubą taip nupiepinai, kad už dviejų savaičių vienur peinta vėjas nunešė, o kitur turėjau vinimis prikalti, kad nunešėtu.

Mamė strytkarj prarijo.

VAIKAS: Mūsų mamė strytkarj prarijo.

TEVAS: Kodel, sūnute, tu taip sakai?

VAIKAS: Ogi kad konduktorius po mamės lova, o strytkario nėra.

Kita pusė gatvės.

AIRYS (išsigėręs): Pasakyk man, kur kita pusė gatvės?

POLICMANAS: Nagi pusė, skersai.

AIRYS: Anoj pusėj būdam, aš klausiau vieno žmogaus, koki kita pusė gatvės, tai tas pakeitias durnius parodė man į tą pusę.

Vokiečio cigaras ir poniu šuniukas.

Vokietys moterų vagone, kė cigara. Lenkė poniu parukalavo, kad nustotų rūkęs. Vo kietyts atsakė:

—Aš pirkau, aš rūkau, aš ištraukė poniu vokiečiui cigarą iš dantų ir išmetė pro langą.

Vokietys pagriebė jos šuniuką ir švypt pro langą.

—Ka tu padarei?—suklykė poniuė.

—Nesinervuok, — atsakė vokietys,—tavo šuva nubėgo atneš man tą cigarą.

Mulas su ragais...

Kareivis nepataikė muštro. PAAFFICIERIS (unteraficieris): Tikras iš tavęs mulas, tik ragų trūksta.

KAREIVIS: Tai kad mulai ragų neturi.

PAAFFICIERIS: Užsidaryk armoniką! Sakau, kad turi, tai ir turi.

KALEDOS

Kalėdos su kiekvienu diena slinko artyn ir artyn. Onytė labai tankiai čiaušėjo apie prisirtinančią metinę šventę ir nuolat klausinėjo savo vyresnės sesytės apie Kalėdų Dieduką. Ką jis jai atneš kalėdoms.

Rožytė įsivaidino, kaip Onytė atsikėlus kalėdų rytą neras savo suplysusioj pančekėlėj nei mažiausio daiktėlio. Kiek bus ašarų, kiek liudnumo! Pusė bėdos būtų su didellais vaikais, jie gali suprasti... Gyvenimas juos jau pamokino skaudžių lekėjų: nėra darbo, nėra pinigų; nėra pinigų, nėra nei dovanų.

Bet Onytė dar tiki į pasakišką Kalėdų Dieduką. Nenuramdinti tau jos... Ir reikia ką nors daryti...

Rožytė manė, kad tai jos pareiga surasti ką nors del Onytės ir idėti į jos pančekaitę kalėdų ryte. Ir juo ilgiau galvojo tuo aiškiau persitastė sau, kaip jausis Onytė kalėdų rytą, neradus nei mažiausio daiktėlio savo pančekaitėj. Susirietus prielango, Rožytė, akis įsmeigus į purvones skęstančią gatvę, galvojo. Tuom tarpu Onytė, prie jos priėjus, prisiglaudė ir links mai sučinlbo:

Ateina kalėdos, Prasmėgs mūsų bėdos.

Rožytė, drebėdama nuo šalčio, nedrągiai vaikščiojo apie vaisių pardavinėtojo

stalelj, ant kurio buvo sukrauta daugybė gražių obuolių ir kitokių vaisių. Jos kaimynas pirko savo vaikams daugybę gražių obuolių ir įvairių žibuciu. Rožytė net seilės iš burnos išstruko ir tęsėsi per jos driskusj apdarą, bežiūrint į skaniai kvėplančius vaisius. Įsmeigt savo akutes į gražų obuolį ir laukė...

Tuo tarpu būriai žmonių šen tai bėskubinosi. Vieni nešė žalias eglaites, pirko įvairių mažmožių kalėdoms puo moterų su smulkių daiktų pardavinėtojų derėjosi, kirkinosi. Kiekvienas buvo užtas savais reikalais.

Rožytė vis arčiau slinko prie valstalelio; regis, ją kas traukte traukė pati sau kalbėjo:

"Ir kas, jei aš vieną paimsiu!" — "Negalima vogti daiktų, kurie ne tau priklausu; už tai tave policistas suareštuotų," tokius žodžius Rožytė tankiai girdėdavo iš motinos lūpų.

Bet tuom tarpu jos niekas nedaboj. Vaisių pardavinėtojas buvo be galo užimtas ir skubiai pardavinėjo pirkėjams vaisius. Kaip tik jis užsisuko, Rožytė, pasi naudodama proga, greitai savo rankut uždengė vieną obuolį. Jai rodesi, kad obuolys pats prie jos rankos prikėbo.

Darbas buvo atliktas ir ji, niekeno nepatėmyta, paslėpus obuolį savo apdriskėloj šlebukėj, skubiai traukė namų link. Pabaiga bus.